

УДК 272/273-282.4

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v049.2024.18>

О. І. Панько

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1185-5664>

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри філософії

Національного університету «Львівська політехніка»

НЕОКАТЕХУМЕНАЛЬНА ДОРОГА: ОСОБЛИВОСТІ ВЧЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Розвиток секуляризації та поширення споживацької ідеології спонукає людей все більше спрямовувати увагу на матеріальні речі, успіх, кар'єру, індивідуалізм тощо, практично не залишаючи місця для віри. У зв'язку з цим номінальне християнство стало загальнопоширеним явищем, коли більшість християн мають нестійкі релігійні переконання, не проявляють віру у своєму повсякденному житті. Також зменшився вплив церковних структур, які упродовж століть допомагали зберігати та передавати віру наступним поколінням. Інститут катехуменату, що готував до хрещення та відіграв значну роль у перші століття існування церкви, почав втрачати своє значення внаслідок загальної християнізації та поширення хрещення немовлят, за катехизацію яких відповідальність взяли на себе їх батьки, сім'ї, які, проте, часто цю катехуменальну функцію виконували недостатньо [12, с. 100–102].

Потреба протидіяти цим тривожним явищам призвела до виникнення низки організацій, рухів, спільнот покликаних здійснювати катехизацію серед дорослих, однією з яких є Неокатехуменальна Дорога, що поширилася у багатьох країнах світу, в т.ч. і в Україні. Ці рухи, зокрема у католицьких церквах стали відповіддю на настанови II Ватиканського собору про необхідність відновлення душпастирства для дорослих – тих, хто прийняв таїнство хрещення в дитинстві, – оскільки формальна християнізація та приналежність до церкви без активної віри не є достатніми для спасіння. З часів II Ватиканського собору католицька церква систематично наголошує на важливості евангелізації, зокрема, кардинал Йозеф Ратцінгер у 2000 р. вказував на обов'язок церкви проводити постійну евангелізацію, яка не є достатньою в зв'язку з новими викликами, та необхідність шукати нові шляхи її проголошення [4, с. 35]. Концепцію нової евангелізації розвивав Папа Іван Павло II, який зазначав, що «цілі групи охрещених людей втратили відчуття живої віри або навіть більше не вважають себе членами Церкви» і душпастирське завдання щодо них полягає у тому, щоб допомогти їм свідомо співпрацювати з уже прийнятою сакраментальною благодаттю [13, с. 189]. На його переконання евангелізаційні

зусилля стануть значущими лише тоді, коли вони будуть супроводжуватися глибокою відданістю всієї церковної спільноти, як духовенства, так і мирян. Йдеться не лише про повторення чи покращення того, що було, а про мужність пошуку і створення нових шляхів донесення до людей правди Євангелія перед обличчям нових обставин [4, с. 33–34].

Варто зауважити, що у наукових дослідженнях більша увага приділена вивченню протестантських організацій, рухів, спільнот порівняно з католицькими та православними. До недостатньо досліджених в історіографії належить Неокатехуменальна Дорога, що діє у католицькій та греко-католицькій церквах. У статті використано статут та матеріали катехиз які проводили засновники руху Кіко Аргуелло та Кармен Ернандес [9; 5; 6; 14; 15], праці польських дослідників щодо окремих аспектів його функціонування [8; 11; 16], дослідження Р. Кордови щодо порівняння настанов та практики неокатехуменальних спільнот із загальнопоширеними в сучасному суспільстві [7].

Метою статті є дослідження особливостей духовності та основних напрямків діяльності Неокатехуменальної Дороги. Завданнями статті є аналіз головних організаційних та релігійних настанов руху, що виокремлюють його з-поміж інших та є основою його харизми; розглянути найважливіші напрямки діяльності неокатехуменальних спільнот.

Виклад основного матеріалу Неокатехуменальна Дорога, започаткована 1964 р. з ініціативи успішного художника Франциско (Кіко) Аргуелло, який після глибокої екзистенційної кризи почав жити бараках з бідними, циганами – соціально незахищеними людьми біля Мадриду. З Кармен Ернандес вони почали проповідувати їм Євангеліє та започаткували першу неокатехуменальну спільноту, які поступово поширилася по інших країнах. Кіко Аргуелло є також автором основних катехиз і пісень, естетичного оформлення храмів та будівель, що стилістично вирізняють рух.

Сьогодні неокатехуменальні спільноти присутні (станом на 2021 р.) у 128 країнах світу, діючи в понад 25 тисячах спільнот, 2500 семінарств навчаються у 100 місійних семінаріях

«Redemptoris Mater», готуючись до служіння в рамках нової євангелізації які з 1989 р. підготували понад 2000 священників. Спільноти Неокатехуменальної дороги, місії «ad gentes» та семінарії «Redemptoris Mater» діють також і в Україні [3]. Міжнародна місійна семінарія «Redemptoris Mater» діє у Вінниці, неокатехуменальні спільноти існують у м. Рівне, Львові, Житомирі, Хмельницьку, Ужгороді тощо, підтримують тісний зв'язок із спільнотами з інших країн.

Статут Неокатехуменату укладено після тридцяти років його фактичного існування за підтримки Івана Павла II у 2002 р. та остаточно підтверджено у 2008 р. Завданнями руху є систематична і всебічна катехизація щоб зробити віру християн живою та діяльною, виховання дітей, молоді та дорослих у вірі. У статуті зазначається, що Неокатехуменат має на меті розвиток почуття приналежності до парафії та пробудження відносин співпраці з усіма віруючими, опираючись на три ключові елементи («триногу»): Слово Боже, Літургію та Спільноту й реалізується спільно з парафіяльним священником через екіпу катехитів. Саме парафіяльний священник з благословення єпископа запрошує виголосити вступні катехизи, які ведуть до утворення неокатехуменальних спільнот. Спільноти, що утворюються в результаті катехиз на шляху навернення проходять через різні етапи формації які тривають роками та ведуть до формування зрілої віри, ґрунтовної трансформації особистості, що проявляється у глибшому пізнанні людиною власної сутності, своєї життєвої реальності, зміни стосунків з Богом, іншими людьми. Неокатехуменальний шлях включає такі найважливіші практики, як щотижневе читання Слова Божого, здійснення таїнства покаяння, літургійна та індивідуальна молитва, літургія з відправленням Євхаристії неокатехуменальних спільнот в суботу ввечері, що становить частину недільного літургійного душпастирства парафії і є відкритим для інших віруючих, також конвівенція щомісяця, нічна адорація, молитви на вервиці тощо [9, с. 7–12]. Катехуменат включає три важливі етапи, три ступені духовності, що спрямовані на формування віри: смиренності, простоти, прославлення Бога [14, с. 83].

Істотну роль у Неокатехуменаті посідає ґрунтовне читання Старого та Нового Завітів, а також «відлуння Слова», що полягає у прочитанні св.Письма у світлі власного життя. Така практика, як зауважує Д. Келб, надає динаміку та силу, що зміцнює, допомагає долати екзистенційні проблеми, людина перестає зосереджуватися лише на тимчасовому, відчуває справжню радість, яка приходить від живої віри, тому, зазначає він, катехуменат після хрещення є ефективним елементом християнської формації, ефективною аль-

тернативою «хворобам» сучасного світу та особам без сенсу життя [11, с. 90–92].

Як зазначив Кіко Аргуелло: «*Неокатехуменальна Дорога не є особливою духовністю. Ми, на Шляху, шукаємо посвятити людей у дорослу віру, привести їх до зрілості віри, ми намагаємося допомогти їм просто виконувати те, що говорить Учительський Уряд Церкви для всіх християн*» [6, с. 150]. Водночас варто відзначити певні положення, що отримують особливий наголос у вченні руху. Насамперед, християнство в неокатехуменаті постає не як набір моральних заборон і наказів, а як подія зустрічі з Богом, коли завдяки поглибленому вивченню Св.Письма люди починають бачити дію Бога в конкретних фактах свого життя, усвідомлювати, що всі події, навіть болючі, є частиною глибшого плану Бога з їхнього спасіння.

Неокатехуменальні катехизи неодноразово наголошують на необхідності прийняття своєї екзистенційної реальності, якою складною вона б не була, прийняти конкретний хрест свого життя, часто те, чого людина не розуміє, що знищує морально, оскільки рани, несправедливість, страждання, травми, освітлені світлом хреста Христа, ведуть до справжнього навернення [15, р. 71]. Акцентується на вразливість людини щодо своїх та чужих гріхів. Реальністю сучасності є втеча людини в різні заняття, знаходження комфорту в різних речах: грошах, роботі, кар'єрі. Важливою є повна довіра до Бога, відкинення своїх планів, оскільки не втративши життя, не можна знайти його, що згідне з євангельською настановою: «*хто погубить своє життя і хто ненавидить своє життя в цьому світі, той збереже його для життя вічного*» [6, с. 185]. Неокатехуменат акцентує на важливості прийняття страждань, гріхів інших, оскільки «*хрест є можливість полюбити, втратити себе та зустріти іншого*» [6, с. 161]. Як вказує Кіко Аргуелло, страждання, проблеми у відносинах існують для того щоб людина не применшувала, не зводила своє життя до дрібниць, – це події, які Бог допускає для навернення, оскільки життя є щось серйозне, має йти в напрузі назустріч важливішому за повсякденні проблеми, матеріальні речі [15, р. 21]. Суспільство споживання в якому людина шукає насамперед матеріального забезпечення, намагається жити щасливо без проблем, тим самим відчужує себе від своєї місії і спасіння душі та руйнує своє життя оскільки сім'я, кар'єра, успіх, навіть втеча в релігію не можуть дати щастя [15, р. 111], тому труднощі, страждання стають засобами, через які Бог ставить в ситуацію, коли відчуження вже неможливе [15, р. 37]. Наголошується, що віра означає обтяжити себе гріхами іншого, тому люди часто виявляють, що мають її дуже мало. Тому початковий період катехуменату (прекатехуенат) має

важливу місію, що полягає у знищенні гордині під дією Слова Божого, пізнання своїх слабких, темних сторін. Як вказує Кіко Аргуелло, перше, що робить неокатехуменальний шлях, це ставить людину перед її справжньою реальністю і тому перший етап на неокатехуменальній дорозі – це смирення, що веде до пізнання справжньої правди про себе, внутрішнього спрощення, бо простота це святість, коли людина вчиться пізнавати дію Бога у життєвих подіях [15, р. 155].

Окремою рисою, що відрізняє неокатехуменальний рух є акцент на прощенні ворогів. Важливий акцент неокатехуменальних проповідей становить нагадування, що християнство полягає в любові до ворогів, що християни покликані страждати від несправедливості світу – за прикладом Бога, який любить людей, не опираючись злу та хоче щоб і вони любили своїх ворогів щоб інші могли практично побачити в християнах, що Бог існує [15, р. 55]. У міру зростання неокатехуменів у вірі в них починають проявлятися ознаки «койнонії»: неосудження, непротивлення злу, прощення і любов до ворога. «Койнонія» також дозволяє допомагати нужденним, піклуватися про хворих, страждаючих і людей похилого віку, і допомагати тим, хто на місії [7, р. 122].

Важливе значення в катехизації, зміцненні віри має спільнота, оскільки як зазначив Й. Ратцінгер: *«Не можна євангелізувати тільки словами; Євангеліє створює життя, створює спільноту, що йде разом; судо індивідуальне навернення не має міцної основи»* [Цит за: 4, с. 40]. Спільнота допомагає у формуванні повної віри, глибшим стосункам з Богом [11, с. 100]. У невеликих спільнотах, на відміну від великих парафій де стосунки між віруючими анонімні, люди мають можливість вчитися любові, проявляти свою віру на практиці допомагаючи один одному в різних ситуаціях і тим бути прикладом для інших. У неокатехуменаті також наголошується на тому, що спільнота сприяє кожному пізнати правду свого життя, того, хто ми є, чіткіше побачити свої темні сторони до якої міри здатні любити, що ми здатні ненавидіти, нарікати [14, с. 89–91]. У спільноті знищуються фальшиві уявлення, коли люди думають що спільнота зробить їх щасливими, хочуть знаходити в ній лише любов та взаємодопомогу, друзів, *«клуб хороших людей, які допоможуть нам зробити наше життя ще буржуазнішим»* [15, р. 24], і коли руйнується цей ідеал, люди розчаровуються і часто покидають спільноту або, покладаючись на Бога, продовжують шлях.

Особливим завданням діяльності неокатехуменальних спільнот є формування міцної сім'ї, яка потребує євангелізації щоб сприймати себе як основну клітину християнської спільноти, як домашню церкву, в якій можна пережити зустрічі з Богом. На переконання Кіко Аргуелло, західна

цивілізація поступово стає цивілізацією антихристиянською, що має дуже серйозні культурні та соціальні наслідки: постає інша реальність – керована слабка сім'я [6, с. 136]. Тому особливістю неокатехуменату є здійснення Євхаристії в спільноті в суботу ввечері, що також є способом зберегти неділю для сімейних заходів і перешкоджати відвідуванням молодими людьми нічних клубів, місць, які можуть спонукати їх до непокори правилам або вченням Церкви [7, р. 124]. Заохочується народження багато дітей, не приймається розлучення, – за словами Кіко шлюб є нерозривним: *«на Дорозі немає людей, які розлучаються. Християнська спільнота рятує сім'ю, а сім'я рятує Церкву»* [Цит за: 7, р. 127]. Тут очевидним, як зазначає Р. Кордова є прагнення до нової форми християнства, де люди чітко розуміють свої соціальні, політичні та релігійні ролі. Уникати, наприклад, танцювальних клубів – означає йти проти суспільного порядку, оскільки молодь зазвичай відвідує ці місця, щоб розважитися. Зберігати цнотливе життя до шлюбу та створювати сім'ю, відкриту до життя, тобто не уникати вагітності, є прикладами практик, які суперечать поведінці, яка розглядається прийнятною в сучасному західному суспільстві [7, р. 125].

Поруч з молитвою важливий акцент ставиться на слухання та проповідання Слова, наголошується на тому, що віра походить не лише від читання а радше від проголошення [10, с. 208]. У зв'язку з цим неокатехуменальна дорога ставить перед своїми членами також завдання проповідувати, – як підкреслив Кіко Аргуелло – *«в силу хрещення всі християни, кожен у своєму стані та стані, послані як апостоли, щоб проголошувати Ісус Христос до світу. Рання Церква поширилася по всьому світу не тільки завдяки мандрівним апостолам, але тому, що вона була там де був християнин, там був і посланець»* [Цит за: 6, с. 126]. Наголос на місіонерській діяльності узгоджується з рішеннями II Ватиканського Собору, який зобов'язав усю спільноту вірних, а не лише катехитів і священників, до християнської ініціації катехуменів. Тому катехизація вважається діяльністю та особливою відповідальністю кожного члена спільноти [8, с. 71]. Бути християнами, наголошує Кіко, означає бути сповідниками віри, бути апостолами, брати участь у пророчій харизмі Христа, тому що Ісус Христос є Пророком [6, р. 195]. На це завдання вказує Кармен Ернандес: *«євангелізація – це місія усієї Церкви, а не лише єпископів і священників. Церква єдина людей, людей Божих, які євангелізують»* [6, с. 203]. Через потребу посилати родини до секуляризованих територій та брак священників поступово виникли дієцезіальні семінарії, тісно пов'язані з неокатехуменальною діяльністю, – семінарії Redemptoris Mater [8, с. 72].

Для місіонерської праці мандрівні катехити (миряни, які пройшли кількарічну неокатехуменальну формацію) зголошуються добровільно і за прикладом перших апостолів вирушають в інші міста та країни залишаючи свою зону комфорту та безпеки, готові ризикувати, у тому числі фінансово, як спосіб ризикувати для Бога щоб проголошувати Євангеліє як проповіддю так і прикладом свого життя, не завжди знаючи мови, маючи місце для ночівлі, достатньо їжі, проте, зазначає Кіко Аргуелло, завжди поверталися дуже щасливі, тому що те, чого вони хотіли, виконали та відчували радість і близькість Бога [6, с. 126]. Так звані “*missio ad gentes*” Неокатехуменальної Дороги – це спільноти, які з доручення місцевого єпископа, виконують євангелізаційне служіння в нехристиянських або дехристиянізованих середовищах. Станом на 2016 р. у світі нараховувалося 184 таких місій: 48 з них діяли в Азії, 104 – в Європі, 16 – в Америці, 9 – в Океанії та 7 – у Африці які загалом об’єднували приблизно 750 родин. Чимало запитів про відкриття таких місій надходило із Азії, де чимало єпископів вбачають у цій новій формі євангелізації відповідь на існуючі потреби, багато європейських дієцезій просять про цю форму церковного уприсутнення в тих місцях, де існує загроза зникненню християнського коріння [3].

Часто це багатодітні мандрівні родини, які свідчили своїм колегам і друзям зокрема тим, що відправляють домашню літургію, практикою спільного прийому їжі, що також є одним із способів передачі віри. Зокрема подружжя Педро та Бегонії Санчес, які з дванадцятьма дітьми приїхали з Іспанії на місію в Україну допомагають у парафії капучинів у Києві, як катехити проводять різноманітні заходи: катехизацію до Першого Причастя, посткерігму, євангелізацію у парках по суботах. Без стабільного фінансового забезпечення вони іноді знаходилися у дуже скрутному становищі, що, проте, вирішувалося через Боже Провидіння. Оцінюючи результати своєї місії, вони зазначили незначну кількість навернень, також те, що вдалося допомогти деяким людям з різними видами проблем: алкоголізмом, депресією тощо. Однак, за свідченням Бегонії Санчес місія є насамперед допомогою для самого подружжя щоб пережити важкі часи, зміцнити віру, оскільки Бог *«покликав нас на місію, щоб навчити любити один одного такими, якими ми є насправді, з усією нашою слабкістю та нашим брудом, і мало-помалу виявляв Своє милосердя до кожного з нас у наших гріхах. Потім допоміг нам жити у шлюбі, так як цього ніколи не було в Іспанії, хоча ми мали гроші та всі зручності. Місія – це дар, який Бог дав нашій сім’ї і якого ми не заслужуємо»* [2].

Обставини виникнення Неокатехуменального руху позначилися на особливостях руху: досвід

особистого гріха та навернення створює простір для негативних емоцій, почуття провини та внутрішньої боротьби [16, р. 94]. Соціологічне дослідження щодо порівняння Неокатехуменату та Католицької Харизматичної Віднови проведене польськими дослідниками виявило що частота позитивних релігійних емоцій щодо Бога та інтенсивність досвіду переваг релігійної віри та стосунків з Богом (релігійний комфорт) були високими в обох рухах і між ними не було різниці. Частота переживання позитивних емоцій до Бога було значним вище, ніж частота гніву на Бога в обох релігійних рухах, як і те, що люди отримують підтримку і розраду, комфорт і почуття безпеки від релігії, відчувають позитивне ставлення до Бога. Однак члени Неокатехуменату відчувають релігійність як джерело внутрішньої боротьби сильніше, ніж члени Католицької Харизматичної Віднови, частіше заклопотані власним гріхом, провинною та відчуттям того, що Бог їх не пробачив. Почуття провини і страху також частіше з’являються саме в релігійному досвіді членів Неокатехуменату [16, р. 108]. Такі результати можна пояснити тим, що доктрина Неокатехуменальної Дороги робить сильний наголос на усвідомленні гріха, відповідальності перед Богом та потреби навернення, включає багато читань Старого Завіту та базується на образі Бога, який захоплює людину і водночас сповнює її страхом [16, р. 110]. Подібні соціологічні дослідження варто більше проводити і в Україні, порівняльна характеристика різноманітних релігійних організацій, рухів, спільнот дасть можливість краще зрозуміти їхні харизми та діяльність.

Щодо особливостей навчання та діяльності неокатехуменальних спільнот іноді спостерігається нерозуміння чи неприйняття окремих його проявів, зокрема о.А. Зубербір вказує на проблематичність певної закритості наступних етапів коли наступні етапи формації огорнуті таємницею для членів спільнот з попередніх етапів, оскільки спілкування відбувається лише зверху вниз, без місця для діалогу чи сумнівів. Певне занепокоєння в окремих богословів викликає тлумачення деяких моральних настанов: ставлення неокатехуменальних зобов’язань вище деяких інших зобов’язань, надмірне розкриття своїх гріхів і бажань тощо [8, с. 86–87].

Водночас варто зазначити що неокатехуменальний рух став для багатьох людей шляхом знаходження віри, вирішення життєвих проблем, зміцнення сім’ї. Неокатехуменальна Дорога є однією з шляхів пошуку людиною життєвого сенсу, спасіння душі тому актуальним є твердження Івана Павла II: *«Вважаю, що існує певний спосіб відновлення парафії на основі неокатехуменального досвіду. Природно, що не можна цей метод накидати всім, але якщо є стільки бажаних, то чому б ні?»*

Дорога дуже автентична, добре пасує до самої істоти парафії... Парафія є підставовою спільнотою в Церкві і може дуже автентично зростати на основі неокатехуменального досвіду...» [Цит. за: 1].

Висновки. Неокатехуменальна Дорога є відповіддю на серйозні проблеми які є в сучасному суспільстві позначеному кризою віри, надмірним індивідуалізмом, моральним релятивізмом та діє відповідною до постанов II Ватиканського собору щодо необхідності катехизації дорослих. Розуміючи християнство не просто як систему релігійних настанов, а спосіб життя рух розробив систему катехиз, етапів на основі трьох ключових елементів: Слова Божого, Літургії та Спільноти що ведуть до поглиблення віри, зміни способу життя.

Як кожен релігійний рух Неокатехуменат має свою харизму, що полягає, зокрема, у поступовій поетапній формації віри, на що значний вплив поруч із священниками мають катехити. До характерних для Неокатехуменальної Дороги рис належать несприйняття імітації християнства, бачення свого життя через призму віри, ґрунтовної трансформації особистості; настанова на необхідності зміни ставлення до складних подій свого життя, страждань через їх прийняття, знаходження у них глибокого християнського сенсу. Значна увага в неокатехуменаті в справі збереження та передачі віри приділяється сім'ї, чийм важливим завданням є передача віри дітям; наголошення на потребі проголошення Слова Божого мирянами для навернення інших.

Варто також зазначити достатньо високі вимоги для проходження Дороги, що виконання яких потребують значного часу, терпіння для систематичного вивчення, слухання св.Письма, зустрічей у спільноті, тому зазвичай Неокатехуменат охоплює невелику кількість членів.

Слід наголосити, що упродовж історії існували різні релігійні рухи, спільноти, і, як і в наш плюралістичний час вони покликані допомогти людині знайти сенс, побудувати своєї життя на міцному фундаменті віри і потребують ґрунтовних наукових досліджень. Важливо щоб керівники та представники релігійних спільнот були відкритими до них, зокрема це стосується проведення інтерв'ю, анкетувань з метою подальшого вивчення, порівняння різних релігійних спільнот оскільки такі дослідження здатні в т.ч. спростувати необґрунтовані упереджені висновки які часто виникають щодо них.

Література

1. Ковальчик Д. Чому я люблю Неокатехуменат? 2011. URL: <https://credo.pro/2011/11/53985>

2. Папа Франциск поблагословив 56 нових місій Неокатехуменальної дороги. URL: https://rkc.lviv.ua/news_view-Para_Francusk_poblagoslovuv_56_novux_misij_Neokatehumenalnoi_dorogu-ua

3. Сім'я на місії Педро і Бегонії Санчес: «Місія – це дар, який Бог дав нашій сім'ї». URL: https://rkc.lviv.ua/news_view-Simya_na_misii_Pedro_i_Begonii_Sanches_Misiya_ce_dar_yakuj_Bog_dav_nashij_simi_-ua

4. Babiński J. Pojęcie nowej ewangelizacji w ujęciu Josepha Ratzingera/Benedykta XVI. *Studia Pelplińskie*. 2020, T. 54, s. 29–46. DOI: 10.12775/SPLP.2020.002.

5. Cammino Neocatecumenale orientamenti alle équipes di catechisti. Vol. 2: Convivenza: Primo Scrutinio. (Appunti presi dai nastri delle convivenze fatte da Kiko e Carmen a Madrid nel dicembre 1972e rivisti nel 1999). 169 p.

6. Cammino Neocatecumenale orientamenti alle équipes di catechisti. Vol. 6: "Traditio": Appunti presi dai nastri di alcune «Traditio» fatte da Kiko e Carmen e rivisti nel. 2000. 243 p.

7. Cordova R. B. The Formation of a New Christendom: a Discursive Political Project of the Neocatechumenal Way. *Journal of the Sociology and Theory of Religion*, 2021, 12. p. 117–129. DOI: <https://doi.org/10.24197/jstr.Extra-1.2021.117-129>

8. Domaszk A. Prawny i katechetyczny wymiar «Drogi Neokatechumenalnej». *Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny*. 52/3-4, 2009. s. 69–90.

9. Droga Neokatechumenalna. Statut. 2008, Lublin 2008. 23 s.

10. Jastrzębski A. Katechumenat jako droga do dojrzałości chrześcijańskiej na kolejnych etapach rozwoju człowieka. *Wrocławski przegląd teologiczny*. 22. 2014. nr 2, s. 203–214.

11. Kiełb D., Rola i Miejsce słowa Bożego W Formacji wspólnot Neokatechumenalnych". *Zeszyty Formacji Katechetów*. 2022. 85 (1). s. 89–101. URL: <https://www.zfk.katecheza.radom.pl/index.php/zfk/article/view/1355>.

12. Kulbacki P. «Katechumenat rodzinny w Kościele domowym». *Studia Pastoralne*. 8. s. 95–106. URL: <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=187389>

13. Lukaševičius A. New evangelisation as paradigm of catholic pastoral care. *Lukaševičius Artūras. Logos (Lithuania)*. 2020. Is. 103. p. 185–191. DOI 10.24101/logos.2020.40

14. Orientamenti alle équipes di catechisti per lo shema per lo shema: appunti presi dai nastri degli Shemà fatti da Kiko e Carmen ad alcune comunità di Roma e Madrid nel. 1974. 107 p.

15. Orientamenti alle équipes di catechisti per il secondo scrutinio battesimale: Appunti tratti dai nastri dei secondi scrutini fatti da Kiko e Carmen ad alcune comunità di Roma, Madrid e Barcellona nel. 1977. 210 p.

16. Zarzycka B., Pietruszka R., Śliwak J. Religiosity as a source of comfort and struggle in members of religious movements: a comparative analysis of the Neocatechumenal Way and the Catholic Charismatic Renewal. *Journal for Perspectives of Economic Political and Social Integration*. December 2015. s. 91–114. DOI: 10.2478/pepsi-2015-0004

Анотація

Панько О. І. Неокатехуменальна Дорога: особливості вчення та діяльності. – Стаття.

Розглядаються особливості функціонування руху Неокатехуменальна Дорога створеного з метою здійснення катехизації дорослих в умовах поглиблення секуляризації, надання пріоритету цінностям індивідуалізму, споживацтва, що призводить до формалізації християнства та духовної кризи в суспільстві. Проаналізовано головні організаційні та релігійні настанови руху, що виокремлюють його з-поміж інших та є основою його харизми, розглянуто найважливіші напрямки діяльності неокатехуменальних спільнот. Завданнями руху всебічна катехизація, систематичне християнське виховання, що здійснюється через три головні елементи: Слово Боже, Літургію та Спільноту, та проходження певних етапів, які тривають упродовж років та покликані допомагати формуванню зрілої віри, ґрунтовній трансформації людини, що проявляється у глибокому пізнанні власної сутності, своєї життєвої реальності, зміни стосунків з Богом та іншими людьми. З'ясовано, що однією з характерних рис руху є наголос на усвідомленні людиною необхідності зміни ставлення до складних подій свого життя та страждань через їх прийняття, знаходження у них глибокого християнського сенсу. Значна увага в неокатехуменаті в справі збереження та передачі віри приділяється спільноті, що розглядається як необхідна умова духовного зростання, засіб особистої та соціальної трансформації. Важливе значення Неокатехуменальна Дорога приділяє сім'ї, яка розглядається як Боже благословення, наголошуючи на серйозні небезпеки для неї в сучасному секулярному суспільстві, насамперед такі як зростання розлучень, занедбаня сім'ями свого важливого завдання – народження дітей та передачі їм віри. Показано, що завданням неокатехуменальних спільнот є здійснення євангелізації, що розглядається як фундаментальний обов'язок кожного християнина тому важливим є не лише слухання а й проголошення Слова Божого, до чого покликане не лише духовенство, а й миряни. Проголошенням віри є відкрите дотримання у повсякденному житті християнських засад, що часто становить виклик поширеним в суспільстві цінностям індивідуалізму, матеріалізму, зменшенням уваги та вимог людини до свого духовного та морального рівня, а також здійснення місіонерської роботи сім'ями на Неокатехуменальній Дорозі, в т.ч. і в інших країнах.

Ключові слова: неокатехуменат, католицька церква, спільнота, євангелізація, місія, сім'я.

Summary

Panko O. I. Neocatechumenal Way: peculiarities of doctrine and activity. – Article.

The peculiarities of the functioning of the Neocatechumenal Road movement, which was created for the purpose of catechizing adults in the conditions of deepening secularization, giving priority to the values of individualism, consumerism, which leads to the formalization of Christianity and spiritual crisis in society, are considered. The main organizational and religious guidelines of the movement, which distinguish it from others and are the basis of its charisma, are analyzed, and the most important areas of activity of neocatechumenal communities are considered. The tasks of the movement are comprehensive catechization, systematic Christian education, which is carried out through three main elements: the Word of God, the Liturgy and the Community, and the passage of certain stages that last for years and are designed to help the formation of mature faith, the thorough transformation of a person, which is manifested in a deeper knowledge of one's own essence, one's life reality, changes in relationships with God and other people. It has been found that one of the characteristic features of the movement is an emphasis on a person's awareness of the need to change his attitude to the complex events of his life and suffering through their acceptance, finding a deep Christian meaning in them. Considerable attention in the neocatechumenate in the matter of preserving and transmitting the faith is paid to the community, which is considered as a necessary condition for spiritual growth, a means of personal and social transformation. The Neocatechumenal Way attaches great importance to the family, which is seen as God's blessing, emphasizing the serious dangers for it in today's secular society, primarily such as the increase in divorces, the neglect by families of their important task of giving birth to children and passing on the faith to them. It is shown that the task of neocatechumenal communities is to carry out evangelization, which is considered as a fundamental duty of every Christian, therefore it is important not only to listen to, but also to proclaim the Word of God, to which not only the clergy, but also the laity are called. The declaration of faith is the open observance of Christian principles in everyday life, which often poses a challenge to the values of individualism, materialism prevalent in society, the reduction of attention and demands of a person to his spiritual and moral level, as well as the implementation of missionary work by families on the Neocatechumenal Way, including in other countries.

Key words: neocatechumenate, Catholic Church, community, evangelization, mission, family.